

LSS: boende, ledsagare och kontaktperson

---

26 april 2023

Kvällens innehåll

- Inledning om LSS
- Bostad enligt LSS
- Ledsagare
- Kontaktperson
- Kommunala riktlinjer
- Bra att tänka på
- Individuell plan
- Lästips

Jämlika levnadsvillkor
Delaktighet i samhällslivet
Möjlighet att leva som andra
Insatserna ska vara av god kvalitet

Respekt för självbestämmande och integritet
Inflytande och självbestämmande
Individuell bedömning och individuell anpassning
Ska stärka förmågan till ett självständigt liv

9 § Insatserna för särskilt stöd och service är

---

1. Rådgivning och annat personligt stöd
2. Personlig assistans
3. Ledsagarservice
4. Kontaktperson
5. Avlösarservice i hemmet
6. Korttidsvistelse
7. Korttidstillsyn
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad
10. Daglig verksamhet

Bostad med särskild service för vuxna

- Gruppboende
- Serviceboende
- Annan särskilt anpassad bostad

Personer med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter som andra att själva välja bostadsform. Kraven på självständighet förutsätter att ett litet antal personer bor tillsammans. I samtliga boendeformer förutsätts att bostaden är personligt anpassad och att det ordnas behövt personligt stöd och service.

Gruppbostad

- Litet antal lägenheter grupperade i villor, radhus eller flerfamiljshus kring gemensamma utrymmen, där service och stöd kan ges alla tider på dygnet av en fast personalgrupp
- Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd bör antalet vara 3-5 personer
- Omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår i insatsen
- Hyra – kommunen har rätt att ta betalt för gemensamhetsutrymmen

Servicebostad

- Mellanform mellan ett helt självständigt boende i en egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende.
- Lägenheterna ligger ofta samlade i samma hus eller i kringliggande hus och de boende har tillgång till stöd dygnet runt genom en fast personalgrupp.
- Gemensamma utrymmen för service och gemenskap. De behöver dock inte ligga i omedelbar anslutning till lägenheterna.
- Det kan bo fler personer i servicebostad än i gruppboende. Socialstyrelsen betonar att antalet bör vara så begränsat att en institutionell prägning undviks.
- Omvårdnad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter ingår i insatsen

Annand särskilt anpassad bostad

Denna bostadsform är endast kortfattat beskriven i propositionen som en bostad med viss grundanpassning, men ingen fast personalbemanning. Behövt stöd och service i anslutning till boendet bör ges i form av till exempel personlig assistans och ledsagarservice.

Socialstyrelsens Handbok

- Utformning (Plan- och bygglagen, lokalisering, undvika institutionell prägel)
- Omvårdnad (fysiska, psykiska och sociala behov, både praktisk och vägledande stöd)
- Hälsa (hälso- och sjukvård, tandvård, fysisk aktivitet)
- Fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter (tillräckligt med personal, individuella behov)
- [Länk till handboken](#)

Kvalitet i LSS-bostäder

Stort behov av att höja kompetensen hos personal på LSS-boenden

Publicerad: 2021-03-31 kl. 09:00

 Dela

Många som arbetar på LSS-boenden för barn, unga och vuxna saknar grundkompetens inom vård och omsorg – trots att Socialstyrelsen rekommenderar sådan. Det visar en kartläggning som myndigheten gjort. Flera insatser behövs för att höja kompetensen och minska risken för tvångs- och begränsningsåtgärder. I rapporten föreslås därför ett kompetenslyft. Socialstyrelsen kommer även att se över möjligheten att införa krav på personalens utbildning.

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen gjort en nationell kartläggning av kompetensen hos personal som arbetar i bostad med särskild service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Rapporten visar att endast 38 procent av den tillsvidareanställda personalen i LSS-bostäder för barn och unga har grundutbildning inom vård och omsorg från gymnasiet eller komvux. På boenden för vuxna är andelen 64 procent. Ännu färre, cirka 8 procent, av de tillsvidareanställda på bostäder för såväl barn som vuxna har gått barn- och fritidsprogrammet. Detta

[Länk till rapporten Kompetens i LSS-boenden](#)

31 mars 2023 Socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall

* ett LSS-lyft

* ett nationellt kompetenscentrum om IF och autism

Ledsagarservice (9 § 3 p)

- Underlätta för den enskilde att ha kontakter med andra och att delta i samhällslivet
- Besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter och i kulturlivet
- Bedömning görs utifrån den enskildes livssituation, ålder, intressen och behov
- Praktisk hjälp och de omvårdnadsinsatser som kan behövas under ledsagningen ingår
- Kommunen har ingen skyldighet att ersätta ledsagarens omkostnader
- Uppdrag till Socialstyrelsen: analysera hur ledsagning fungerar och ge förslag på åtgärder som kan bidra till ökad likvärdighet mellan kommunerna och möjlighet för den enskilde att delta i samhällslivet och leva som andra (senast 30 juni 2023).

Kontaktperson (9 § 4 p)

- Hjälpa att bryta den enskildes isolering och underlätta ett självständigt liv i samhället
- Kan även ges av en familj, s.k. stödfamilj
- Ett icke professionellt stöd
- Den enskildes eget val av person bör vara avgörande för vem som utses
- Begränsande kommunala riktlinjer
- Myndigheten för delaktighets stödmaterial läggs ut på

[Kunskapsguiden](#) 10 maj.

Kommunala riktlinjer

- Det är vanligt med lokala riktlinjer för insatser enligt LSS.
- 29 procent innehåller begränsningar. Det handlar då framförallt om begränsningar av omfattning i tid och geografi, men även åldersbegränsningar inom vissa insatser.
- Begränsningar om exempelvis hur ofta en insats kan ges, till vilka och var skapar ojämlika förutsättningar över landet att få insatser trots samma behov.
- Detta torde bidra ytterligare till svårigheter att tillgodose de individuella behoven hos personer med funktionsnedsättning.
- Antalet avslag inom många insatser ökar.
- [Länk till Socialstyrelsens rapport](#)
- [Länk till Autism Sveriges rapport](#)

Att tänka på

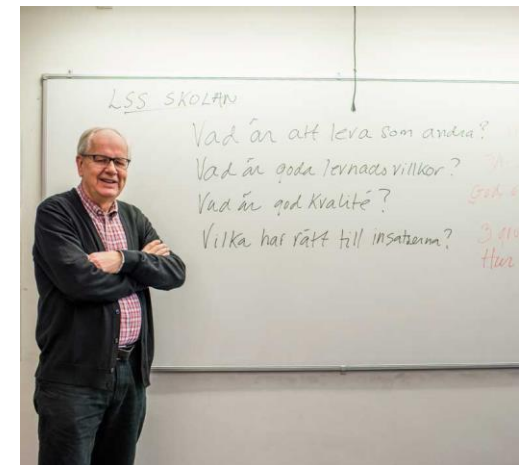
- Skriftlig ansökan. Var tydlig med behov!
- Ansök i god tid
- Begär skriftligt beslut och överklagandehänvisning
- Uppmärksamma överklagandetiden, 3 veckor
- Begär anstånd för ev. kompletteringar
- Spara beslut och intyg

Individuell plan

- I samband med att en insats enligt denna LSS beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd. I planen ska även redovisas åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget (10§).
- Planen ska följas upp fortlöpande (minst en gång/år)
- Planen ska ge inflytande och överblick

Individuell Plan

Individuell plan

INSATSEN INDIVIDUELL PLAN, § 10.

Lästips

- [Kunskapsguiden.se](https://kunskapsguiden.se) (nyhetsbrev)
- [FUB:s rapport 500 röster om LSS](#)
- [LSS-skolan \(www.hejaolika.se/alla-lektioner\)](http://www.hejaolika.se/alla-lektioner)
- [FUB:s nyhetsbrev](#)

KUNSKAPSGUIDEN.SE
För dig som arbetar med hälsa, vård och omsorg

Mer från Socialstyrelsen

- [Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS](#) (artikelnummer 2018-6-12)
- [Rätt kompetens hos personal i verksamheter för personer med funktionsnedsättning](#) (artikelnummer 2012-2-17)
- [Delaktighet och inflytande i arbetet med genomförandeplaner](#) (artikelnummer 2014-10-6)

Tack!

Julia Henriksson
Förbundsjurist riksförbundet FUB
www.fub.se
julia.henriksson@fub.se